

Nieuwsbrief nr. 42

Erfgoedmaand Reflectie

16 september 2026

Beste Erfgoedvrienden,

In de periode van 22 augustus tot 22 september waren de Erfgoedvrienden actief en betrokken bij verschillende cultuurhistorische Erfgoed projecten in Zierikzee die een extra impuls aan de monumentenstad gaven. Met vereende krachten en fijne samenwerkingen werd het zomaar een Erfgoedmaand die veel publiek naar Zierikzee en Schouwen-Duiveland trok.

Tijdens de Historische Dag werd in het historisch centrum van Zierikzee uitleg gegeven over oude ambachten en jong en oud participeerde mee. Reenactors met hun acts waren opgetogen over het geïnteresseerde publiek. Middeleeuwse muziek klonk op diverse plaatsen, er werd gedanst, gelachen, gejoeld, geluisterd en gezongen.

Ondanks de regen later in de middag, maakte de vuurspuwer er een spektakel van en bleven vele bezoekers hangen. Ondernemers hebben zich op diverse fronten ingezet, met een gerecht, een creatieve uitstalling of de catering. Vrijwilligers bouwden op en braken af en een aantal poorters zorgde voor een heerlijke catering voor de 130 participanten, gesponsord door lokale bedrijven. In het Gravensteen waren we te gast bij de Wereldwinkel en gidsen van het Stadhuis museum leidden daar 584 bezoekers rond. Toneelgroep de Rederijkers bewaakte de Noordhavenpoort, daar kwamen zo'n 600 bezoekers op af. We zijn trots op medewerking bij de uitvoering van bewoners en buurtgenoten. Er was een fijne sfeer en de kwaliteit die er geboden werd door alle partijen maakte de Erfgoedmaand tot een succes. [Klik hier](#) voor de filmbeelden van Radio Schouwen-Duiveland.

Erik de Viking spuwt en bracht iedereen in extase.

Acrobatiek
de Zotten

Mondragon
was er ook

Kruidenvrouw

Toneel de
Schouwspelers

Borduurst
werkt aan tapijt

Muziek
Slag ende Stoot

De Historische dag, achter de schermen

Samen met de Erfgoedvrienden, Cora van de Vrande van de Stichting Levende Geschiedenis KSSF en Steven 's Gravenzande Kernmanager InZierikzee, kreeg het draaiboek met de programmering vorm. De Historische dag met als thema **Gravensteen 500** werd geboren en dat was een uitdaging. De verhalen en video's werden op de website gezet. Onze ervaring met projecten hielp met de opzet. Nostalgische posters werden ontworpen, ze vielen op en werden uit andere plaatsen ter inspiratie opgevraagd. Op de website groeide de belangstelling voor de Erfgoedmaand. Er werden vergunningen aangevraagd (oef, minder regels graag) en de sponsoring kwam rond. Groepen werden gereserveerd en rekvisieten besteld.

De timmerman repareerde het schavot. Er waren voldoende vrijwilligers en de meester koekenbakster in de groep maakte overheerlijke haverkoeken en taarten. Bovendien werd er soep gekookt en fruit geserveerd. Aan alle deelnemende reenactors werd gastvrijheid geboden in de Parochiekerk en de Gasthuiskerk. Hier konden ze bij de poorters terecht voor hun kleding, lunchpakketten en het sanitair. Anderen brachten de lunch rond op locatie. Licht en geluid werd geregeld en het werkte goed. Decor-doeken werden opgespannen en op maat gemaakt en zo ontstond onder de Beuze een rechtbank (de Vierschaar). Daar vertoonden de Schouwspelers het verhaal van de veroordeling van heks Levina, een verhaal uit de Waerheidsboeken van Zierikzee uit het Zeeuws Archief.

De Noordhavenpoort werd bewaakt door toneelgroep de Rederijkers. Zij speelden een scene tussendoor. In de Dikke Toren draaide de film 't Kraayennest over het Beleg van Zierikzee en de Zeeslag op de Gouwe 1304. De molens draaiden. Maar liefst 35 ondernemers en instellingen uit de stad deden actief mee. Er waren creatieve etalages en speciale tafels ingericht met historische kleding, attributen, boeken en middeleeuwse voorwerpen. De Wereldwinkel verleende ons onderdak en het Stadhuis museum opende de gevangenis. Radio Schouwen-Duiveland deed de hele dag verslag en Omroep Zeeland maakte een opname in het Gravensteen. EHBO'ers waren paraat en kwamen één keer in actie. De voorgaande nacht was er bewaking. Eiland Marketing verzorgde grote posters op het eiland. Helaas ging de Grande Finale op het plein niet door omdat het regende en het plein te glad werd voor acrobatiek. De muzikant bood een intiem alternatief.

De Schandpaal
opgebouwd

Rederijkers
Noordhaven-
poort

Opbouwen

Wethouder
gearresteerd

Afbreken

Etalage

Aan een mooie dag kwam een einde en toen moest nog opgeruimd worden buiten en in de kerken. Daar gingen een aantal stevige poorters, heren en dames mee aan de slag ... en toen leek het of er niets was gebeurd. Onder de Beuze werden de vrijwilligers getrakteerd op een gesponsorde portie kibbeling. Dank aan u allen ! De penningmeester heeft nog een klusje: de eindafrekening volbrengen. **Klik hier** voor een video met drone opnamen van LeukSD.

Open Monumentendag

Zaterdag 12 en zondag 13 september was het Open Monumentendag (OMD). De Erfgoedvrienden waren 8 jaar vertegenwoordigd in de werkgroep OMD en daar zijn we nu mee gestopt. Op heel Schouwen-Duiveland waren 76 monumenten open voor bezoekers en op veel plekken zijn bijzondere activiteiten georganiseerd. Dankzij het mooie weer waren er veel geïnteresseerden die zich vergaapten aan ons Erfgoed dat Schouwen-Duiveland een recordaantal van meer dan 18.400 bezoekers bezorgde.

Voor veel mensen was er in Zierikzee een tweede kans om het Gravensteen en de Noordhavenpoort te beleven. Een bezoeker aan het Gravensteen vertelde dat haar opa de heer Bervoets gevangenenbewaarder was geweest. Hij was gedetacheerd uit Breda. Inwoner Corrie Leydekker liep vaak langs het Gravensteen. Haar oog viel op de gevangenenbewaarder, ze werden verliefd en trouwden.

Ook deze keer waren er op beide plekken zo'n 600 bezoekers. Vanwege het 500 jaar bestaan van het Gravensteen spelen de Rederijkers 'Bekentenissen van de Beul', een verhaal uit de Waerheidsboeken. Binnen en buiten de Noordhavenpoort en in het naastgelegen pand de Aveling, werden bezoekers in de tuin en de tuinkamer meegenomen in het verhaal van de Beul Jan Evertsen, die zelf een moord beging. Met dit bijzondere verhaal, prachtige spel, mooie kostumering, rekvisieten en de natuurlijke locaties is het historische plaatje compleet. Dank aan allen die hierbij betrokken waren.

Rederijkers spelen in de Noordhavenpoort

Zeeuwse Archeologie dag

Tijdens de Zeeuwse Archeologie dag op zaterdag 10 oktober in de bibliotheek in Middelburg presenteert Luitzen Bijlsma een hypothese over de archeologische vondsten van stenen gebouw uit de 13^e eeuw bij Nieuwerkerk. Wat voor gebouw is het geweest, wie was de eigenaar en waarom is het verwoest. De titel van de inleiding is: 'Cold Case Stolpweg'. Ben u geïnteresseerd? [Klik hier](#) voor het programma en de mogelijkheid voor aanmelding.

Na 15.00 uur wordt de Archeomarkt gehouden. De oudhollandse dakpan 'met inscriptie' uit de 17^e eeuw gaat mee. Paleontoloog en poorter Jan Groen uit Middelburg geeft uitleg over de inscripties. Het is de bedoeling dat de dakpan, die geschonken is door Mw. Corrie van den Westen uit Zierikzee, daarna aan het Stadhuis museum wordt aangeboden. Het is een bijzonder artefact. In **Nieuwsbrief 36** is al eerder gerapporteerd over deze bijzondere dakpan.

Educatieproject Basisscholen Gravensteen 500

Poorter Paul Wagenmaker en grafisch kunstenaar Kris van de Werve hebben een nieuw kunst- en educatieproject voor de Zeeuwse basisscholen. De leerlingen gaan nu met een wapenschild aan de gang in het kader van het Gravensteen 500 jaar.

De leerlingen ontwerpen een eigen wapenschild en zien het ontwerp tot leven komen met 3D printen. Het schildje komt in de vorm van een sleutelhanger. Het educatieprogramma is geschikt voor kinderen van groep 6 t/m 8. Het zijn 2 lessen van 1,5 uur. De les kan door basisscholen worden aangevraagd bij Kunst Cultuur Educatie Oosterschelderegio.

Het eindresultaat van een les voor groep 6B van de Eben Haëzerschool in Tholen: 31 zegels aan een sleutelhanger.

Joodse Begraafplaats krijgt Erfgoedprijs 2026

Op 13 september was de Joodse Begraafplaats (JBP) in het kader van open Monumentendag geopend. Meer dan 90 geïnteresseerde bezoekers met vragen en verhalen kwamen een kijkje nemen. De kartrekker van de JBP Juus Kreiken, kreeg de Erfgoedprijs van Schouwen-Duiveland uitgereikt door wethouder Jacqueline van Burg. Dankzij zijn tomeloze inzet en de hulp van vele anderen is de Begraafplaats weer een prachtig stukje cultuurhistorisch Erfgoed geworden. [Klik hier](#) voor het verhaal van de uitreiking en het dankwoord van Juus Kreiken in de Schouwse Roe.

We zijn opgetogen dat deze plek behouden is gebleven door zoveel inzet. Bij de uitreiking van de Erfgoedprijs beloofde de wethouder dat de gemeente een pad aanlegt vanaf de parkeerplaats aan de Müllockstraat naar de nieuwe ingang. De Erfgoedvrienden hebben een natuurstenen plaque en aluminium informatiebord aan de JBP aangeboden naast deze ingang. Het voorlopig ontwerp is klaar en heeft de goedkeuring van de opperrabbijn. [Klik hier](#) voor het ontwerp.

Juus Kreiken ontvangt erfgoedprijs van wethouder van Burg

Benutten Noordhavenpoort (NHP)

Het zit erop voor toneelgroep de Rederijkers met hun tijdelijke verblijf in de Noordhavenpoort. Het theater op locatie was een groot succes. Guusje Poot van de Gidsendienst neemt het stokje over en gaat de poort benutten. De Erfgoedvrienden bieden rekvisieten van het Beleg van Zierikzee 1304 aan voor de inrichting. Heeft u belangstelling om gids of vrijwilliger te worden in de NHP, neem dan contact op met info@gidsendienstzeeland.nl. [Klik hier](#) voor de website.

De Nicolaas Brouwershaven

In de sfeervolle ambiance van de Nicolaas in Brouwershaven was er dit seizoen een prachtige serie oude muziek. Op 19 september werd een adembenemend slotconcert van het koor Deliciae Ensemble onder leiding van Ramon Marqus uitgevoerd. Met voornamelijk jonge internationale musici was het gebodene van een bijzondere schoonheid. Tijdens de Renaissance en waren maatschappelijke en religieuze gebeurtenissen nauw met elkaar verweven. Er groeide behoefte aan pracht en praal en artistieke vertoningen. De muziek van Claudio Monteverdi (1567-1643) is hiervan een prachtig voorbeeld. Het concert was ontroerend en het applaus was dan ook groots. Het was balsem voor de ziel in de turbulente tijden van nu.

Er waait een stevige Erfgoedwind over Schouwen-Duiveland. De Erfgoedvrienden hopen op een mooi vervolg waarbij kunst en cultuur in het historisch Erfgoed een blijvende rol gaat spelen op Schouwen-Duiveland. Kunst en cultuur verbindt mensen met elkaar. We wensen u een mooie nazomer.

Met Vriendelijke groet,

Luitzen Bijlsma, Peter Bracke, **Jozé van de Sande**, **Corné Mol** en **Baukje Bijlsma**